

۲۰۲۰/۰۳/۰۸

آشا ابوی

سلام بر زنان غیور و شجاع افغان به مناسبت روز جهانی زن

تیت می مه بوله غورځنگ را باندی مکره
زه په دی افتاده گی کی لوی گرنګ
زه وطن یم، زه یې بنځه یم، هره ورځ می خرڅه وي
زه من اهله بچیان گوريي په شرمو می شرمه وي

سلام بر زنان غیور و شجاع افغان، سلام بر زنان دلیر، برده بار و با شهامت افغان

در همه تاریخ نامت جاودان
زیر سقف تیره روزی زن شدي
هستي و اندیشه ایمان نبود
اقتدار و فخر و ایمان ترا

ای زن ای اسطوه چرخ زمان
دیدم بر روح آدم تن شدي
گر نبودی آدم و انسان نبود
خواهد اسما عزت و شان تورا

اسما سخی عزیز

۱ از ۸

د بنځو منزلت او مقام په نړۍ او زمونږ په ټولنه کې د قدر او ستاینې وړ دي. زه په ډیر ژوره مینه او د زړه له کومې د مارچ د اتمې نېټې د بنځو د نړیوالې ورځې د ټولو گرانو میندو او خویندو ته چې د هیواد د ننه او بهر اوسیدو، مبارکي وایم، او تاسو ټولو نه د هوسا، سرلوري او نیکمرغه ژوند هیله کوم، او زمونږ په گان هیواد افغانستان کې د بشپړې سولې او سوکالي د لار ټینګښت غوښتنه کوم.

بدین مناسبت بهترین تبریکات، تمنیات و شادباش های خود را به خاطر هشتم مارچ این روز خجسته و با عظمت، این رویداد بزرگ تاریخی و با اهمیت را به تمامی زنان آگاه، غیور، شجاع، برده بار که در غربت قرار دارند و به تمامی زنان دلیر، پرتلاش و شهامت وطن محبوب ما افغانستان بزرگ ابراز بدارم.

با وصف سنت های کهن و قوانین تبعیض آمیزی که در جامعه ما حاکم است، زنان مبارز، جسور و قهرمان وطن ما توانسته اند که در مبارزات و پیکارهای انسانی، داد خواهانه و عادلانه سهم شایسته را ادا نمایند. به تمام زنان قهرمان میهن محبوب ما آرزوی سربلندی، سعادت، خوشبختی، همگامی و موفقیت و پیروزی آروزمندم.

زن در جامعه سنتی

زن به حکمت الهی مبداء زایش و پیدایش نسل ها، عنصر اساسی و هسته اصلی تشکیل خانواده هاست. زن موجب بقای نسل و ادامه حیات آدمی است و دوام بشریت با تمام جلوه ها و مظاهرش از برکت وجود فرخنده این جنس لطیف و گوهر نفیس است.

زن جوهر یک ملت است و زن و مادر به عنوان منشاء قدرت یک ملت در حفظ استقلال آن ملت اثر محکم دارد، پس باید قبول کرد که، زن باسواد و تحصیل کرده و آگاه از مناسبات اجتماعی می تواند فرزندان بزرگ و خلاق تربیه کنند. اینرا باید مردان بدانند که بدون زنان چرخ زندگی نخواهد چرخید و گردش زندگی متکی به آنهاست.

چنانچه می توان گفت که در اسلام و قرآن به مقام زن ارج فراوانی قایل شده است، حقوق و امکاناتی را که خود اسلام به زن داده بود از وی دوباره گرفته شد، و نقش اجتماعی و سیاسی او را در حد یک نوکر و ارزش انسانی اش را در شکل ماشین چوچه کشی پائین آورده اند، و زن را پا شکسته کنیز شوهر و فامیل اش "ننه اولاد" ها لقب داده و خلقت او را از انسان جدا کرده تا هرگز به نا محرمی توجه نکند. فکر می کنند که تقواء و عفت زن را اینگونه حفظ می کنند، با تحقیر، توهین، لت و کوب، نه به صفت یک انسان مانند خودش، از خشونت و تربیه وحشیانه کار گرفته که زن را اهلی بسازد و نگهداری اش صرف در قفس باشد که مبادا کدام روزی از دستش فرار نکند.

مصروفیت زن در خانه تولید اولاد و نقشش در جامعه هیچ...، که نمی توان از چنین موجود بی ارزش که روح و روانش سرکوب شده است، انتظار تربیه سالم فرزندان را نمود، زن را از همه ضروریات مهم زندگی محروم کردند.

زن زمانی به کمال مطلوب دست می یابد و به سرمنزل سعادت و نیکبختی می رسد که علم و ادب بیاموزد، تحصیل کند، تربیت ببیند و در درک و شناخت خود و از رموز زندگی آگاهی حاصل کند.

به نظر من این سعادت و توفیق در انزوای مطلق و گوشه تاریک خانه به دست نمی آید، بلکه فضای آرام و مناسب برای شرکت شان فراهم گردد.

چنانچه خیام میفرماید:

قومی متفکر اند اندر ره دین   قومی به گمان فتاده در ره یقین
میترسم از آن که بانگ آید روزی   کاین بیخبران را نه آنست و نه این

****

فخرالشعراء نسیم اسیر:

سخن بجاست که گویند عیب در دین نیست
چه زشت جلوه فروشند مسلمین از دین
چنان به روی و ریا خلق را فریب دهند
که جز فساد نیارند در زمین از دین
ملا و متحسب و صوفیان چله نشین
گشوده اند دکانی ز حور عین از دین
نمی دهند مجالی به حرف حق گفتن
بریده اند زبان همه به کین از دین
چه لکه ای که به دامان پاک دین بستند
ز خدعه داغ نهادند بر جبین از دین
گرفته اهل ریا شیوه ای که می ترسم
خدا نکرده برافشانم آساتین از دین

خلاصه که جمله پیشوایان روی زمین از آغوش گرم و پر از محبت همین زن برخاسته و این جهان تیره و تاریک را با نور خود روشن ساخته اند. از آنجا که همه می دانند، دانش مردان جهان در دامن عطوفت بار همین زن پرورش یافته اند، که می توان به صراحت گفت، که پشرفت های مادی و توفیقات معنوی امور نتیجه و ثمره تلاش ها و تپش های همین زن فرزانه و با فضیلت است. واقعیت است که جز جوان مردان زن را گرمی و محترم نمی دانند و جز فرومایگان ایشان را خوار نمی کنند، خداوندگار بلخ در مثنوی خود چنین فرموده اند: مردی که بر زن تحکم و زورگویی روا میدارد جاهل خطاب نموده و مردی را که جانب حرمت و عزت زن را نگه میدارد عاقل خطاب کرده است.

مولانای بزرگ میفرماید:

گفت پیغمبر که زن بر عاقلان   غالب آید سخت بر صاحب دلان
 باز بر زن جاهلان غالب شوند   زان که ایشان تند و بس خیره روند
 کم بود شان رقت و لطف و داد   زان که حیوانیست غالب بر نهاد
 مهر و رقت وصف انسانی بود   خشم و شهوت وصف حیوانی بود
 پرتو حق است و آن معشوق نیست   خالق است گویا یا آن مخلوق نیست

زن بر خلاف کوتاه نظران برای تمایلات جنسی و لذت بردن و وسیله التذاذ و ارضای غرایز شهوانی مرد خلق نشده، بلکه منظور از آفرینش او، پرورش فرزندان سالم و راستکار، تشکیل خانواده، اصلاح جامعه و بسیج مردم به سوی تعالی و کمال است.

ای مردان شریف و نجیب می دانید که صاحب قرآن چه فرموده است؟

آبروی اهل دل از خاک پای زن است   هرچه دارد این جماعت از دعای زن است
 آن بهشتی را که قرآن می کند توصیف   صاحب قرآن بگفتا زیر پای زن است

زرغونه انا زن با فضیلتی بود که فرزند جهانگشا و مدیری چون احمد شاه بابا را در آغوش گرم خود پروراند و بزرگ کرد.

نازو انا زن پاک طنینت و فدا کار چون میرویس خان به جامعه افغانی تقدیم کرد. این زن پاک سرشت شاعره نیز بود و لطفاً به این چهار مصرع اش توجه کنید:

سحرگاه وه د نرگس لیمه لانه   خاڅکي خاڅکي بي له سترگو څڅیده
 ما ویل څه دی، شکله گله ولي ژاري؟   دو ویل ژوند مي دی یوه خوله خنډیده

ای مردان شریف و نجیب بدانید که چه گفت حق تعالی:

آن کن که رضای زن در آن است

با زن خود ادب نگه دار زیرا ثنای زن در آن است
جنت که سرای جاویدان است زیر کف پای زنان است
خواهی که رضای حق بجویی آن کن که رضای زن در آن است

چه مایه سبک دانستن و کم زدن است که زنان را بجای القاب، میرمن، خانم، بی بی، بیگم، بانو، عزیزم، قلبم، جانم و یا به الفاظ مانند صاحبداری، ضعیفه، سیاسی، کوچ و عیال، حیوان و یا اینکه ننه اولاد ها یاد کنیم. امیدوارم که شما عزیزان را خسته نساخته باشم، در اخیر توجه شما فرهنگ دوستان را به این شعر زیبا که توسط شاعره مهربان پیغله و یا میرمن زرلشته حفظ سروده شده جلب می نمایم:

بد قسمته پنخه

چی پیدا شومه دا دا په ما خپه شو
هم زره ادکی نیا په ما خپه شو
د قسمت داوول ورخ تندئ کی گونخه
توبه توبه ټول دونیا په ما خپه شول

****

چی لږ لویه شوم ما وویلی مورکی ته
د مکتب د شوق کیسه خپلی ادې ته
مورکی وویل بابا نه به دی پوښتم
بابا وویل نور غور مه ر ده دې انجلی ته

****

د مورکی سترکوته اوښکه ژرا زه شوم
خوار قسمته د ډیر خولو واویلا زه شوم
په وې وې باندي مې پیل د ژوند سبا شوه
تر هغه چې دخوانی یوه ښکلا زه شوم

دهر خوان د زرگي ميني ته كيسه شوم
د هر زره د ميني بنكلي تلوسه شوم
چا بانه راته ستايل او چاهم سترگي
چي خراغ د پينخو گوتو افسانه شوم

****

مرکو او د جرگو گرم بازار شو
توبه توبه ټول دونيتا مي خريدار شو
د هر چا په خوله کتي زما و صفتونه
مرکو باندي مي ستري عالمونه

****

بتيا هم نيتا او هم دا دا زما واکدار شول
د ولور پيسو طلب ته طرفدار شول
بي له دي چي څوک له مانه تپوس وکړي
خمتا کوژده اوبيا واده هم را تيتار شول

****

په سرو سترگو مي ژړل چي واده نه کړم
وه ابوي او اي دا دا خان به مي مړه کړم
ما ويل چي د دي کور زه مزدوري کړم
ته چي ما خرخوي زور سړی به څه کړم؟

****

دا دا وويل په ټوپک د مړه کوم
د دي کور په مزدوري د نه ساتم
بنځينه جنس دشرمونو يوه ټوټه وي
زه مجبوريم دا خپل شرم خوندي کوم

بله لاره راته پاتي نه شوه خدایه
څله اوبسکي توپومه زه بیخایه
یا خو دلته یا خو هلته مزدوري کړم
ای قسمته زه کمبخته زندگي کړم

****

د واده نه مي ډیرپاتي شول غمونه
د میره او زما د خوابني پیغورونه
دلغتو د سوکانو گذارونه
په نهاره توري شپي او ماښامونه

****

ژوند مي تیرشوه په ژړا اوتر اوتر يم
د حیوان غوندي سودا د سودا گر يم
نه د قدر نه د عزت خاي مي پيدا شو
بد قسمته يمه بنځه يم تورسريم

*****

زرلښت وليده افغاني بنځي خواري
شپه او ورځ چې د دستور په وير کي ژاري
د نړۍ بنځي سپورمي پلوري درومي
خو زما د وطن بنځي دي ناچاري

درحین نوشتن بودم که این شعر را محترم نور منصوری تحفه گویا برای عزیز خود سروده که تقدیم شما دوستان فرهنگی می نمایم:

در خوابم آيي گر شبی یک بوسه از رویت کنم
گر قیمتش خواهی زمن، جان هدیه مویت کنم

در خاک پای تو نماز خویش برجا آورم
صد سجده شکرانه در محراب ابرویت کنم
از فرق سر تا نوک پا گویم دو صد حمد و ثنا
من هست و بود خویش را قربان یک تار گیسویت کنم

پایان

سلام بر زنان غیور و شجاع افغان
Asha_abawi_salam_bar_zanan_shodjaae_afghan.pdf

